

(Clausen) bemærkede imod mig. Jeg er enig med ham i, og jeg indrømmer, at der ved Loven om Sognebaandets Løsning, er, hvad disse Forhold angaaer, tilstrækkeligt sørget for Samvittighedsfrihed, naar vi blot holde os til, hvad der staaer paa Papiret; men der imod troer jeg ikke, at der er sørget tilstrækkeligt for denne Samvittighedsfrihed med Hensyn til Lovens Anvendelse paa Livet. Jeg troer, at der endnu er nogle Hindringer tilbage, som vi uden Skade eller Fare kunne fjerne, og hvorved vi vilde gjøre det lettere for disse Mennesker at benytte den Samvittighedsfrihed, som vi paa Papiret have givet dem. Dernæst talte den ærede Rigsdagsmand, saavidt jeg forstod ham, som om Præsten skulde være forpligtet til at følge ethvert Raad, der udgik til ham fra Omegnen, saaledes at naar udenfogens Folk kom til ham og begjærede, at han skulde være deres Præst eller foretage en kirkelig Handling, saa skulde han gjøre det og kunde ikke nægte det. Det kan dog ikke være Meningen. Her maa enhver Præst først undersøge, hvad han kan naae i den Henseende, og det maa saaledes heroe paa hans egen Samvittighed, enten han vil følge dette Raad eller ikke. Men med Hensyn til Tiden kunne vi jo gaae ind paa Loven om Sognebaandets Løsning, thi det er i Grunden den, der har opstillet det Princip, at Præsten, uden at forsumme sin egentlige Gjerning i Menigheden, kan gaae over til at virke for enkelte Mennesker i andre Menigheder. Nærværende Lov bryder slet ikke mere hermed end Loven om Sognebaandets Løsning.

Jeg vilde i denne Sag overmaade nødig hybe Strid med den ærede 3die Landstingsmand for 5te Kreds (F. Nielsen), da vi i det Væsentligste ere enige, og jeg skal heller ikke gjøre det, men blot bemærke, at naar han tog Anstød af, at jeg havde, om just ikke sagt, at Rigsdagen var Folketirkens Repræsentation, saa dog gjort en Hentydning i denne Retning, da troer jeg, at det kommer af, at den ærede Rigsdagsmand gjør en noget større Adskillelse mellem Kirke og Stat end jeg. Hvad hans Udtryk om kirkelig Indfødsret angaaer, maa jeg tilstaae, at jeg ikke ret forstaaer det; men

da han er enig med mig i, at Rigsdagen baade har og bør have den øverste Lovgivningsmagt i kirkelige Sager, ere vi i Grunden saa enige, at jeg ikke videre skal forfølge denne Sag.

Madvig: Jeg skal blot gjøre den Bemærkning til hvad den ærede Rigsdagsmand sagde, at vi ved Loven om Sognebaandets Løsning ere komne udover det gode Forhold mellem Præsterne indbyrdes, at jeg ikke troer, at vi ved nogen Lov ere komne udover det Hensyn, at Embedsmænd, der virke sammen, skulle virke saa godt og hjærligt sammen, som de kunne, og at vi navnlig ikke ere komne ud over det ved kirkelige Sager.

Strøm: Jeg vil blot gjøre den personlige Bemærkning, at jeg ikke har sagt, at vi vare komne udover dette Hensyn selv, men ud over at opstille det som det, vi egentlig lode os lede af ved disse Sagers Behandling.

Justitsministeren: Da Cultusministeren har været forhindret fra at være tilstede i Landstinget, idet en Sags Behandling i Folkethinget har gjort ham det til absolut Nødvendighed at være nærværende der som fungerende Indenrigsminister, skal jeg, efter Aftale med ham tillade mig at gjøre et Par Bemærkninger, der i fuldkommen Overensstemmelse med min Opfattelse af den foreliggende Sag ville være i Samklang med den Mening, der er bleven ytret af Cultusministeren her igaar. Det er naturligt, at jeg skal indskrænke mig til, hvad der idag er fremkommet her, fordi Cultusministeren igaar havde Ordet umiddelbart, før Forhandlingerne bleve afsluttede. Der er et Hovedpunkt, som jeg ikke skal indlade mig paa, fordi det har været, deels igaar og deels idag, underkastet en saa omhyggelig Discussion, været Gjenstand for paa den ene Side saa afvigende, men paa den anden Side saa bestemte Udtalelser, at jeg maa ansee det for overflødigt at berøre det. Det er Spørgsmaalet om, hvorvidt der eksisterer nogen Trang til at faae denne Lov sat igjennem, hvorpaa Udastet gaaer ud. Det er jo vistnok af de Spørgsmaal, som for en stor Deel komme til at heroe paa den individuelle